

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/112/2023
Identifikačné číslo spisu:	5118205397
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5118205397.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mesto Žilina, so sídlom Žilina, Námestie obetí komunizmu 1, IČO: 00 321 796, právne zastúpený Advokátska kancelária Lukáš Bútora, s. r. o., so sídlom Žilina, Jána Milca 8, IČO: 55 088 244, proti žalovaným 1/ P. I., nar. J., 2/ C. I., nar. J., obaja žalovaní bytom X., obaja právne zastúpení advokátom Mgr. Rastislavom Otrubom, so sídlom advokátskej kancelárie Žilina, Kvačalova 1227/55, IČO: 46 974 245, o zaplatenie 10.252,55 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 13C/17/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. júna 2023 sp. zn. 10Co/40/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 28. júna 2023 sp. zn. 10Co/40/2022 v napadnutej časti výroku, ktorým zmenil výrok III. rozsudku Okresného súdu Žilina z 12. októbra 2021 č. k. 13C/17/2018-189 vo zvyšnej časti tak, že: 1. žalovaná 2/ je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 740,57 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 1.954,77 eur od 27. 06. 2016 do 01. 07. 2016, zo sumy 1.756,82 eur od 02. 07. 2016 do 12. 08. 2016, zo sumy 1.664,82 eur od 13. 08. 2016 do 26. 09. 2016, zo sumy 1.572,82 eur od 27. 09. 2016 do 21. 10. 2016, zo sumy 1.480,82 eur od 22. 10. 2016 do 11. 11. 2016, zo sumy 1.388,82 eur od 12. 11. 2016 do 21. 12. 2016, zo sumy 1.296,82 eur od 22. 12. 2016 do 20. 01. 2017, zo sumy 1.204,82 eur od 21. 01. 2017 do 24. 03. 2017, zo sumy 1.112,82 eur od 25. 03. 2017 do 19. 05. 2017, zo sumy 928,82 eur od 20. 05. 2017 do 31. 05. 2017, zo sumy 740,57 eur od 01. 07. 2017 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a 2. v zostávajúcej časti o povinnosti žalovanej 2/ zaplatiť žalobcovi sumu 5.578 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.578 eur od 27. 06. 2016 do zaplatenia žalobu zamietol, a výroku o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žiadnej strane sporu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred súdom prvej inštancie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. októbra 2021 č. k. 13C/17/2018-189

I. zastavil konanie proti žalovanému 1/ v časti o zaplatenie úroku z omeškania (výrok I.),

II. zastavil konanie proti žalovanej 2/ v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6.326,55 eur do sumy 6.318,64 eur (výrok II.),

III. žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 3.933,91 eur a žalovanej 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.318,64 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6.318,64 eur od 27. júna 2016 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok III.) a

IV. žalobcovi proti žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok IV.).

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca oprel svoje nároky o skutočnosť, že žalovaní, ktorým prenajal podľa zmluvy o nájme trojizbový byt na dobu určitú do 30. júna 2015, neuhrádzali mesačné nájomné, vrátane preddavkov za služby poskytované s užívaním bytu, teda neplnili si povinnosti vyplývajúce z nájomnej zmluvy. Ich nájomný pomer k bytu zanikol dňom 30. júna 2015, následne užívali byt bez právneho dôvodu, čím vzniklo na ich strane bezdôvodné obohatenie zodpovedajúce predpisu nájomného a spotrebovaným službám.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 558 a § 451 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej ako „OZ“). Považoval za nesporné, že žalovaní po zániku nájmu predmetného bytu dňom 30. júna 2015 užívali byt bez právneho dôvodu.

4. Dospel k záveru, že nárok žalobcu bol dôvodný, preto žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi požadovanú sumu a s odkazom na § 817 ods. 1 a 2 OZ priznal žalobcovi aj úrok z omeškania, keďže bolo nesporné, že celý dlh sa stal splatným dňom 26. júna 2016 z dôvodu, že žalovaní sa dostali do omeškania ihneď so zaplatením prvej splátky po uzatvorení Dohody o uznaní dlhu a splátkach č. F. z 3. júna 2016.

Vo zvyšnej časti uplatneného úroku z omeškania konanie pre späťvzatie žaloby v tejto časti prvoinštančný súd zastavil.

Z dôvodu konkurzu vyhláseného na majetok žalovaného 1/, súd uznesením z 3. októbra 2019 č. k. 13C/17/2018-113 konanie proti žalovanému 1/ v časti o zaplatenie sumy 6.326,55 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 27. júna 2016 do 31. októbra 2017 zastavil, nakoľko daná pohľadávka mohla byť v zmysle § 166a ods. 1 písm. a) zákona č. 7/2005 Z. z. uplatnená iba v konkurze.

O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „CSP“), keďže žalobca mal vo veci plný úspech a čiastočné zastavenie konania procesne nezavinil, priznal mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

II.

Konanie pred odvolacím súdom

5. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) po nariadení odvolacieho pojednávania, na ktorom opakoval aj doplnil dokazovanie, rozhodol o odvolaní žalovaných 1/ a 2/ rozsudkom z 28. júna 2023 sp. zn. 10Co/40/2022 tak, že:

- (výrokom I.) rozsudok súdu prvej inštancie zostal nedotknutým vo výroku I. o zastavení konania proti žalovanému 1/ v časti o zaplatenie úroku z omeškania, vo výroku II. o zastavení konania proti žalovanej 2/ v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6.326,55 eur do sumy 6.318,64 eur, v časti výroku III. o povinnosti žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 3.933,91 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku,

- zmenil vo zvyšnej časti výroku III. tak, že:

1. (výrokom II.) žalovaná 2/ je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 740,57 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania

I. zo sumy 1.954,77 eur od 27. 06. 2016 do 01. 07. 2016,

II. zo sumy 1.756,82 eur od 02. 07. 2016 do 12. 08. 2016,

III. zo sumy 1.664,82 eur od 13. 08. 2016 do 26. 09. 2016,

IV. zo sumy 1.572,82 eur od 27. 09. 2016 do 21. 10. 2016,
V. zo sumy 1.480,82 eur od 22. 10. 2016 do 11. 11. 2016,
VI. zo sumy 1.388,82 eur od 12. 11. 2016 do 21. 12. 2016,
VII. zo sumy 1.296,82 eur od 22. 12. 2016 do 20. 01. 2017,
VIII. zo sumy 1.204,82 eur od 21. 01. 2017 do 24. 03. 2017,
IX. zo sumy 1.112,82 eur od 25. 03. 2017 do 19. 05. 2017,
X. zo sumy 928,82 eur od 20. 05. 2017 do 31. 05. 2017,
XI. zo sumy 740,57 eur od 01. 07. 2017 do zaplattenia,
všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku;

- 2. (výrokom III.) žalobu zamietol v zostávajúcej časti - o povinnosti žalovanej 2/ zaplatiť žalobcovi sumu 5.578 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.578 eur od 27. 06. 2016 do zaplattenia;

- (výrokom IV.) žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania.

6. Odvolací súd konštatoval nespornosť skutočností, že žalovaní ako manželia boli podľa zmluvy o nájme bytu č. XXX/XXXX zo 4. mája 2015, s dobou nájmu do 30. júna 2015, nájomcami trojizbového bytu v bytovom dome v K. na ul. M. s. č. XXXX, vchod č. XX, byt č. XX, na X.. poschodí a bez uzavretej nájomnej zmluvy v byte naďalej bývali aj v dobe po 1. júli 2015.

7. Žalobca v pozícii veriteľa a žalovaní 1/ a 2/ v pozícii dlžníkov uzatvorili dňa 3. júna 2016 v zmysle ustanovenia § 558 a § 565 Občianskeho zákonníka „Dohodu o uznaní dlhu a splátkach č. F.“ (ďalej iba „Dohoda o uznaní dlhu“, príp. „Dohoda“).

Podľa čl. I. bod 1 Dohody ku dňu podpisu dohody veriteľ eviduje pohľadávku voči dlžníkovi v celkovej čiastke 7.532,84 eur.

Podľa čl. I. bod 2 predmetný nedoplatok pozostáva z neuhradenia nájomného a za služby spojené s užívaním bytu č. XX na ul. U. nasledovne:

Nájomné + služby od 05/2013 do 05/2016: 3.349,01 eur

Bezdôvodné obohatenie: 2.838, 00 eur

Poplatky a úrok z omeškania: 1.320,83 eur

Administratívne poplatky: 25 eur.

Podľa čl. II. dlžník uznáva svoj dlh voči veriteľovi ku dňu podpísania tejto dohody v celom rozsahu čo do dôvodu a výšky. Súčasne sa dlžník zaväzuje uvedený dlh splácať v pravidelných mesačných splátkach od júna 2015 vo výške 92 eur mesačne do 25. dňa v mesiaci spolu s riadnou mesačnou splátkou nájomného 258,00 eur v stanovenom termíne, spolu: 350 eur.

8. Odvolací súd súhlasil s odvolacou argumentáciou žalovaných, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil platnosť Dohody a následne dospel k nesprávnemu právnomu posúdeniu vznesenej námietky premlčania žalovanou stranou za vyššie uvedené obdobie.

Hoci v predmetnej Dohode žalovaní uviedli, že nedoplatok pozostáva z neuhradenia nájomného a platieb za služby spojené s užívaním bytu č. XX na ul. M., podľa odvolacieho súdu však u položky označenej ako „nájomné + služby od 05/2013 do 05/2016“, nebolo možné zistiť, či ide o dlh titulom zmluvne dohodnutého mesačného nájmu a v akej výške a za ktorú časť obdobia trvania zmluvného nájmu a pod. Taktiež bezdôvodné obohatenie, uvádzané vo výške sumy 2.838 eur, bolo natoľko nejasné, že vôbec nebolo zrejmé vymedzenie doby, za ktorú malo na strane žalovaných vzniknúť bezdôvodné obohatenie ku dňu uzavretia dohody.

Napokon podľa odvolacieho súdu bolo treba dať za pravdu žalovaným, že absentuje akákoľvek prílohová časť predmetnej dohody, z ktorej by bola určiteľná bližšia špecifikácia uznaného dlhu.

9. Odvoláciu argumentáciu žalovaných, že pri uzavretí Dohody konali pod nátlakom, odvolací súd neuznal.

10. Vzhľadom na nejednoznačný obsah Dohody bolo podľa odvolacieho súdu nutné z pohľadu § 37 ods. 1 OZ kvalifikovať Dohodu za absolútne neplatný právny úkon, ktorý nemohol vyvolať ani predpokladané právne účinky pre možnosť uplatnenia práva v desaťročnej premlčacej dobe podľa § 110 OZ.

Vychádzajúc z uvedených skutkových okolností odvolací súd uzavrel, že nárok žalobcu na zaplatenie dlžných splátok nájmu a úhrad za užívanie bytu v období od mája 2013 do 28. februára 2015 bol už v dobe uplatnenia žaloby na súde dňa 20. marca 2018 premlčaný vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe v zmysle § 101 OZ v spojení § 103 OZ, preto s a žalovaní voči nároku žalobcu z a uvádzané obdobie dovoľali premlčania účinne a v uvedenej časti nebolo možné žalobcovi nárok priznať.

11. Odvolací súd, vychádzajúc z obsahu listinného dôkazu (Sumárna analýza predpisu za obdobie od 01. 05. 2013 do 28. 02. 2018 - č. 1. 6 spisu) a zo započítaných plnení v období od mája 2013 do 28. februára 2015, odsúhlasených stranami sporu aj na odvolacom pojednávaní, ustálil výšku premlčaného dlhu na sumu 4.232,24 eur, pričom opodstatnenosť úrokov z omeškania v uplatnenej sume 1.320,83 eur ani opodstatnenosť uplatnenej sumy 25 eur titulom tzv. poplatkov žalobca vôbec nepreukázal, preto tieto nároky vyhodnotil odvolací súd za nedôvodné.

12. Žalovaní uznali nárok žalobcu na plnenie v období od marca 2015 až do 31. mája 2016 v sume 1.954,77 eur, pričom zápočet úhrad v prospech žalovaných odvolací súd ustálil na sumu 1.214,20 eur. Z uvedeného vyplynulo, že žalobcov nárok bol za hodnotené obdobie opodstatnený iba vo výške istiny 740,57 eur a túto sumu mu odvolací súd v rámci zmeny rozsudku priznal, spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne z jednotlivých, vo výroku rozsudku vyšpecifikovaných dielčích istín, pričom v zmysle § 517 ods. 2 OZ počiatok omeškania žalovaných s plnením dlhu viazal k jednotlivým časovým údajom (dňom zaplatenia dielčích splátok dlhu žalovanými).

13. Vo zvyšku, t. j. v sume istiny 5.578 eur, pozostávajúcej zo sumy premlčaného dlhu 4.237,74 eur, nedôvodne uplatneného úroku z omeškania 1.320,83 eur, administratívneho poplatku 25 eur a jej príslušenstva odvolací súd žalobu zamietol.

14. Návrhy strán sporu na vykonanie dokazovania odvolací súd na odvolacom pojednávaní neakceptoval z dôvodu ich nadbytočnosti. Nárok na náhradu trov celého konania odvolací súd ani jednej zo strán sporu nepriznal, keďže žalobca mal v spore úspech v rozsahu 45,59 % a žalovaní v rozsahu 54,41 %, pričom ak by si žalobca voči žalovaným uplatnil aj úroky z omeškania z istiny priznanej mu voči žalovaným v sume 3.933,91 eur, bola by miera jeho úspechu porovnateľná s úspechom žalovaných v spore.

III.

Dovolanie žalobcu

15. Proti výrokom rozhodnutia, ktorými odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej časti výroku III. a žiadnej zo strán sporu nepriznal náhradu trov konania (t. j. proti výrokom označeným v bode 5. tohto uznesenia ako „výroky II., III a IV.), podal dovolanie žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“). Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

16. Za právnu otázku, pri riešení ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 písm. a) CSP označil dovolateľ otázku platnosti Dohody o uznaní dlhu a splátkach č. F. z 3. júna 2016, ktorej nesprávne právne posúdenie malo podľa neho za následok nesprávne rozhodnutie odvolacieho súdu.

17. Dovolateľ nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu, že dohoda o uznaní dlhu (ďalej len „Dohoda“) je neurčitý a nezrozumiteľný právny úkon, ktorý prijal bez toho, aby výkladom podľa § 35 ods. 2 OZ skúmal, či tento úkon je objektívne pochopiteľný. V danej súvislosti poukázal na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vyjadrené v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/79/2005, že „Uznanie dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka je jednostranným právnym úkonom dlžníka voči veriteľovi, pre ktorý je pod sankciou neplatnosti ustanovená písomná forma. Prejav vôle uznať dlh čo do dôvodu a výšky je určitý a zrozumiteľný, ak je výkladom podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka objektívne pochopiteľný, t. j. ak nevzbudzuje pochybnosti o jeho obsahu.“

18. Podľa dovolateľa bol dlh v Dohode riadne špecifikovaný čo do dôvodu ako nájomné + služby a bezdôvodné obohatenie za obdobie od 05/2013 do 05/2016, poplatky a úrok z omeškania za obdobie od 5/2013 do 5/2016 a administratívne poplatky, ako aj čo do výšky nielen celkovou výškou 7.532,84 eur, ale aj rozdelením na jednotlivé položky. Odvolací súd sa podľa neho nijako nevysporiadal s tým, že v Dohode je presne špecifikovaná výška dlhu a jej dôvod. Konštatovanie odvolacieho súdu, že žalobcovi nič nebránilo v tom, aby k Dohode pripojil prehľad nezaplatených splátok, považoval dovolateľ za veľmi neurčité vyjadrenie, a za požiadavku nad rámec zákonnej úpravy náležitostí uznania dlhu a určitosti právnych úkonov. Dovolateľ namietol, že pripojenie prehľadu nezaplatených splátok nebolo potrebné, lebo žalovaní si boli vedomí svojho dlhu, ten bol v Dohode špecifikovaný a žalovaní v Dohode sami prehlásili, že Dohodu uzavreli na základe slobodnej a vážnej vôle, určito a zrozumiteľne, pred jej podpisom sa oboznámili s jej obsahom a na znak súhlasu ju podpísali, a na základe dohody aj plnili.

19. Ďalej dovolateľ namietol, že odvolací súd:

- neprihliadol na potrebu chrániť dobrú vôľu adresáta, keď žalovaní v čase uznania dlhu užívali predmetný byt bez právneho dôvodu a žalobca v dobrej vôli pomôcť im v ich bytovej otázke umožnil im uznať svoj dlh. V danej súvislosti poukázal na konštatovanie najvyššieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/28/2005 „Právne úkony treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä podľa obsahu vôle toho, kto právny úkon urobil, s prihliadnutím na to, že treba chrániť dobrú vôľu adresáta, ktorému bol právny úkon určený.“ Poukázal na to, že žalovaní užívali predmetný byt bez právneho dôvodu a žalobca v dobrej vôli, za účelom pomôcť im v ich bytovej otázke, umožnil žalovaným uznať svoj dlh v Dohode a splácať ho v splátkach, aby byt mohli naďalej užívať. Neskoršie napádanie platnosti Dohody považuje za zneužitie jeho dobrej vôle.

- nezobral do úvahy skutočnosť, že platnosť právneho úkonu je potrebné posudzovať k okamžiku a so zreteľom na okolnosti, kedy bol právny úkon uskutočnený. Odvolací súd podľa dovolateľa nezobral zreteľ na okolnosti, za ktorých bol právny úkon uskutočnený. V danej súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 1Cz/34/86: „Platnosť právneho úkonu je potrebné posudzovať k okamžiku a so zreteľom na okolnosti, kedy bol právny úkon uskutočnený.“ Dovolateľ poukázal na to, že so žalovanými opakovane riešil ich nedoplatky na byte, žalovaní už predtým mali uzatvorenú Dohodu o uznaní dlhu a splátkach, ktorú porušili, a teda mali podrobnú vedomosť o dôvodoch a výške uznaného dlhu, a preto pristúpili k uznaniu dlhu.

- nezohľadnil princíp priority výkladu v prospech platnosti právneho úkonu. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky č. I. ÚS ČR 625/2003, v ktorom tento konštatoval, že „Dalším základným princípom výkladu smluv je prioritá výkladu, který nezakládá neplatnost smlouvy, před takovým výkladem, který neplatnost smlouvy zakládá, jsou-li možné oba výklady. Je tak vyjádřen a podporován princip autonomie smluvních stran, povaha soukromého práva a s ním spojená společenská a hospodářská funkce smlouvy. Neplatnost smlouvy má být tedy výjimkou, nikoliv zásadou. Tento výkladový argument přesahuje český právní řád, prolíná se právními řády západní právní kultury a má charakter obecného principu právního [viz např. Lando O., Beale H. (eds.): Principles of European Contract Law. Parts I and II. 2nd ed. Kluwer Law International 2000, článek 5:106]. Není tedy ústavně konformní a je v rozporu s principy právního státu vyvěrajícími z čl. 1 Ústavy taková praxe, kdy obecné soudy preferují zcela opačnou tezi upřednostňující výklad vedoucí k neplatnosti smlouvy před výkladem neplatnost smlouvy nezakládajícím.“

Při výkladu právních úkonů je nepsaným pravidlem právním též předpoklad, podle něhož žádný normotvůrce nezamýšlí dát jím tvořenému aktu absurdní nebo nerozumné důsledky (srov. nález sp. zn. I. ÚS 331/98, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 18, nález 86, str. 233, kde Ústavní soud používá argumenty obdobné). Pokud výklad smlouvy vede z pohledu stran touto smlouvou vázaných k absurdním výsledkům, je třeba se jim vyhnout jinou aplikací příslušného ustanovení. Soud by se měl proto při výkladu smlouvy vyhnout zejména takovému výkladu, který je pochybný, zejména s ohledem na absurdní či problematické důsledky, k nimž vede.“

Podľa dovolateľa, ak odvolací súd zaujal opačný postoj ako prvostupňový súd, tento svoj postoj mal riadne zdôvodniť, v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou, napr. rozhodnutím Najvyššieho súdu SR z 31. januára 2012 sp. zn. 1Cdo/44/2010

- neposúdil otázku platnosti Dohody s ohľadom na § 41 Občianskeho zákonníka. Dovolateľ poukázal na rozhodnutie Rc 3/81, v zmysle ktorého „Pre úvahu o tom, či ide o časť právneho úkonu, ktorú nie je

možné oddeliť od ostatného obsahu úkonu (§ 41 OZ) je nerozhodné, že sa právny úkon týka veci (napr. pozemku), ktorú je možné rozdeliť, ale rozhodné je, či ide o časť právneho úkonu oddeliteľnú.“

Podľa dovolateľa v prípade, ak odvolací súd považoval niektorú časť uznaného nároku za neurčitú alebo nezrozumiteľnú, mal posúdiť, či je možné oddeliť túto časť od ostatného obsahu bez tohto, aby označil za neplatnú celú Dohodu o uznaní dlhu. Zdôraznil, že ak odvolací súd považoval niektorú časť uznaného nároku za neurčitú alebo nezrozumiteľnú, mal posúdiť, či je možné oddeliť túto časť od ostatného obsahu bez toho, aby označil za neplatnú celú Dohodu.

20. Vzhľadom na uvedené námietky dovolateľ navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

21. Z vyjadrenia žalovaných k dovolaniu žalobcu vyplynulo, že rozhodnutie odvolacieho súdu považujú za správne, preto dovolanie navrhli zamietnuť a žalobcu zaviazat' k náhrade trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

IV.

Konanie o dovolaní

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti a dôvodnosti dovolania.

23. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu a to z akýchkoľvek hľadísk (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

24. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (pozri sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

25. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (pozri sp. zn. 1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

26. Vyššie naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Podľa § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

27. Posudzujúc dovolanie podľa jeho obsahu v súlade s § 438 ods. 1 CSP v spojení § 124 ods. 1 CSP dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľ namieta aj zmätočnosť rozsudku odvolacieho súdu v zmysle § 420 písm. f) CSP z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia a z toho vyplývajúcej nepreskúmateľnosti.

28. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

29. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

30. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami

vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vétrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko). Judikatúra EŠLP síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

31. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

32. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry EŠLP a ústavného súdu zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

33. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, že sa súd dopustil chyby uvedenej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej chybe došlo.

34. Súd prvej inštalácie v odôvodnení rozsudku uviedol, že „nájomný vzťah zanikol dňom 30. 06. 2015. Žalovaní byt dobrovoľne neuvoľnili a žalobcoví ho neodovzdali, ale ho od 01. 07. 2015 naďalej užívali bez právneho dôvodu. Nesporným bolo i to, že žalovaní svoj dlh písomne uznali čo do dôvodu a výšky, a to v Dohode o uznaní dlhu č. F. z 21. 06. 2016, a to vo výške 7.532,84 eur. Dĺžobu sa zaviazali uhrádzať v mesačných splátkach vo výške 92 eur, a to popri mesačnej splátke bežného nájomného vo výške 258 eur, vždy do 25. dňa kalendárneho mesiaca od júna 2016. Svoj záväzok si nesplnili, do omeškania sa dostali už s prvou splátkou, čím sa stal celý dlh splatný dňom 26. 06. 2016, a to v súlade s článkom II. bod 5. Dohody o uznaní dlhu.

Nárok, ako bol uplatnený v konaní, teda nebol sporný ani čo do dôvodu, ani jeho výšky, žalovaní ho uznali, nerozporovali. Bránili sa iba námietkou premlčania nároku uplatneného za obdobie od mája 2013

do februára 2015, nakoľko, ako je už uvedené, predmetné uznanie dlhu považovali za neplatné pre jeho neurčitosť. Vo zvyšku uplatnený nárok nerozporovali a tento uznali čo do dôvodu a výšky.

Poukázal na to, že uznanie dlhu ako jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi zakladá vyvrátenú právnu domnienku, že v čase uznania dlh existoval. Tento právny úkon musí obsahovať všeobecné náležitosti pre právne úkony podľa § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka, musí mať písomnú formu, musí byť z neho zrejмый dôvod vzniku pohľadávky, musí v ňom byť presne určená výška pohľadávky a napokon musí obsahovať aj prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Uznáním dlhu nový záväzok nevzniká. Na základe uznania dlhu dochádza k zastaveniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a namiesto nej odo dňa, keď došlo k uznaniu, začne plynúť nová desaťročná premlčacia doba podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V prípade sporu veriteľ nemusí dokazovať, že v čase uznania dlh existoval, nemusí dokazovať ani jeho výšku.

Žalobca si na základe dohody o uznaní dlhu a o splátkach uplatňoval nárok na zaplatenie sumy vo výške 6.318,64 eur a za obdobie po uznaní dlhu a po konkurze žalovaného 1/ uplatňoval dlh titulom bezdôvodného obohatenia.

Dohodu o uznaní dlhu a o splátkach č. F. z 03. 06. 2016 posúdil podľa obsahu a dospel k záveru, že Dohoda obsahuje všetky zákonom vyžadované náležitosti, t. j. obsahuje všeobecné náležitosti predpísané pre právne úkony podľa § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka, má písomnú formu, z tejto dohody je zrejмый dôvod vzniku pohľadávky, taktiež je v nej presne určená výška pohľadávky a táto dohoda obsahuje aj prísľub žalovaných ako dlžníkov predmetný dlh zaplatiť. Dospel teda k záveru, že predmetná Dohoda o uznaní dlhu a splátkach č. S038/2016 z 03. 06. 2016 uzatvorená medzi žalobcom a žalovanými je platným právnym úkonom a žaloba tak bola podaná na súde včas, v rámci všeobecnej premlčacej desaťročnej doby podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nárok žalobcu uplatnený za obdobie od mája 2013 do februára 2015 teda premlčaný nie je a súd tak na námietku premlčania vznesenú žalovanými neprihliadol.

Súd prvej inštancie preto uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 3.933,91 eur (za obdobie november 2017 až marec 2019 z titulu bezdôvodného obohatenia) a žalovanej 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.318,64 eur (za obdobie od mája 2013 do 31. 05. 2016 z titulu uznania dlhu) spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6.318,64 eur od 27. 06. 2016 do zaplatenia.“

35. Odvolací súd poukázal na to, že „nebolo sporné, že žalovaní (manželia) na zmluvnom základe boli nájomcami trojizbového bytu v bytovom dome v K. na ul. M. s. č. XXXX, vchod č. XX, byt č. XX, na X.. poschodí, podľa zmluvy o nájme bytu č. XXX/XXXX zo 04. 05. 2015, že nájom uvádzaného bytu bol dojednaný na dobu určitú do 30. 06. 2015, a že žalovaní aj v dobe po 01. 07. 2015 v byte naďalej bez uzavretej nájomnej zmluvy bývali a dňa 03. 06. 2016 žalobca (v pozícii veriteľa) a žalovaní 1/ a 2/ (v pozícii dlžníkov) uzatvorili v zmysle ustanovenia § 558 a § 565 Občianskeho zákonníka „Dohodu o uznaní dlhu a splátkach č. S038/2016“ (ďalej iba „Dohoda o uznaní dlhu“).

Podľa čl. I. bod 1 Dohody ku dňu podpisu dohody veriteľ eviduje pohľadávku voči dlžníkovi v celkovej čiastke 7.532,84 eur. Podľa čl. I. bod 2 predmetný nedoplatok pozostáva z neuhradenia nájomného a za služby spojené s užívaním bytu č. XX na ul. M. nasledovne:

Nájomné + služby od 05/2013 do 05/2016: 3.349,01 eur

Bezdôvodné obohatenie: 2.838, 00 eur

Poplatky a úrok z omeškania: 1.320,83 eur

Administratívne poplatky: 25 eur.

Podľa čl. II. dlžník uznáva svoj dlh voči veriteľovi ku dňu podpísania tejto dohody v celom rozsahu čo do dôvodu a výšky. Súčasne sa dlžník zaväzuje uvedený dlh splácať v pravidelných mesačných splátkach od júna 2015 vo výške 92 eur mesačne do 25. dňa v mesiaci spolu s riadnou mesačnou splátkou nájomného 258,00 eur v stanovenom termíne, spolu: 350 eur.“

36. Odvolací súd mal za to, že hoc v predmetnej Dohode žalovaní 1/ a 2/ uvádzajú, že nedoplatok pozostáva z neuhradenia nájomného a za služby spojené s užívaním bytu č. XX na ul. M., nie je možné ale zistiť u položky označenej ako „nájomné + služby od 05/2013 do 05/2016“, či ide o dlh titulom zmluvne dohodnutého mesačného nájmu, a v akej výške a za ktorú časť obdobia trvania zmluvného nájmu a pod.

Taktiež bezdôvodné obohatenie uvádzané vo výške sumy 2.838 eur považoval za natoľko nejasné, že vôbec nie je zrejmé vymedzenie / špecifikácia rozhodnej doby - za ktoré na strane žalovaných malo bezdôvodné obohatenie ku dňu uzavretia dohody vzniknúť.

Napokon odvolací súd dal za pravdu žalovaným, že absentuje akákoľvek prílohová časť predmetnej dohody, z ktorej by bola určiteľná bližšia špecifikácia uznaného dlhu.

Hoc pre účely vedeného súdneho sporu žalobca pripojil k žalobe listinný dôkaz - označený ním ako tzv. Sumárna analýza predpisu za obdobie od 01. 05. 2013 do 28. 02. 2018, na základe ktorej analýzy ustálil v žalobe vymedzený dlh uplatňovaný voči žalovaným jednak titulom Dohody o uznaní dlhu a splátkach a potom aj v následnom období po uznaní dlhu, nič ale nebránilo tomu, aby už k Dohode o uznaní dlhu uzavretej dňa 03. 06. 2016 pripojil listinu obsahujúcu prehľad žalovanými nezaplatených splátok dlhu, o to viac, keď Dohodu o uznaní dlhu pripravoval, vyhotovoval a jeho obsahové náležitosti (rozhodné neurčito) nastavil žalobca v pozícii veriteľa.

Hoc nemožno uznať odvoláciu argumentáciu žalovaných, že by mali konať pri uzavretí Dohody pod nátlakom, keďže sa obávali o stratu bývania (žalovaní totiž v predmetom byte bývali, užívali ho aj po období 01. 07. 2016 bez platnej nájomnej zmluvy a z neho boli vyprataní až v priebehu tohto odvolacieho konania, teda dlhšiu dobu už disponovali vedomosťou o tom, že bude nutné, aby riešili otázku svojho bývania), na druhej strane ale nastavený obsah dohody oni neovplyvnili, neurčité, nejasné dojednania v Dohode nesformulovali, sformulovali ich veriteľ / žalobca, ktorý znáša aj dôsledky a zodpovednosť za to, že Dohodu o uznaní dlhu a splátkach je nutné kvalifikovať za absolútne neplatný právny úkon z pohľadu ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Neplatný právny úkon nemohol vyvolať ani predpokladané právne účinky pre možnosť uplatnenia práva v desaťročnej premľacej dobe podľa ustanovenia § 110 Občianskeho zákonníka.

Vychádzajúc z horeuvedených skutkových okolností v súdnej veci individuálnej povahy a na ich základe prijatého právneho názoru odvolací súd dal za pravdu odvolateľom, že nárok žalobcu voči nim na zaplatenie dlžných splátok nájmu / úhrad za užívanie bytu (na zmluvnom základe) v období od 05/2013 do 28. 02. 2015 už v dobe uplatnenia žaloby na súde dňa 20. 03. 2018 bol premľaný vo všeobecnej trojročnej premľacej dobe z pohľadu ustanovenia § 101 OZ v spojení s ustanovením § 103 OZ. Žalovaní sa voči nároku žalobcu za uvádzané obdobie dovolali premľania účinne, z uvedeného dôvodu nebolo možné v konštatovanej časti žalobcovi premľaný nárok priznať.

Podľa § 220 ods. 2, 3 CSP v odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

Podľa § 393 ods. 2, 3 CSP v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozhodnutia obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

37. V prípade, a k odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ide v podstate o nové rozhodnutie v spore, ktoré nahrádza rozhodnutie súdu prvej inštancie. Z tohto hľadiska sú potom zvýšené aj nároky na odôvodnenie rozhodnutia v súlade s § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2

CSP.

38. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštantne judikuje, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentmi vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov. Nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vétrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

Podľa § 558 Občianskeho zákonníka (Uznanie dlhu) ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

Podľa § 35 ods. 1 OZ prejav vôle sa môže urobiť konaním alebo opomenutím; môže sa stať výslovne alebo iným spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, čo chcel účastník prejavíť.

Podľa § 35 ods. 2 OZ právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom.

Podľa § 41 OZ ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplyva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

39. Rozsudok odvolacieho súdu podľa názoru dovolacieho súdu nespĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP (v spojení s § 393 ods. 2 CSP). Pokiaľ vo vzťahu k položke označenej v „Dohode“ ako „nájomné + služby od 05/2013 do 05/2016 3.349,01 eur“, odvolací súd uzavrel, „že nie je možné zistiť, či ide o dlh titulom zmluvne dohodnutého mesačného nájmu a v akej výške a za ktorú časť obdobia trvania zmluvného nájmu a pod., a taktiež bezdôvodné obohatenie uvádzané vo výške sumy 2.838 eur považoval za natoľko nejasné, že vôbec nie je zrejmé vymedzenie / špecifikácia rozhodnej doby - za ktoré na strane žalovaných malo bezdôvodné obohatenie ku dňu uzavretia dohody vzniknúť.“, neodôvodnil dostatočne a presvedčivo, a k o p r i výklade platnosti uznávacieho prejavu posúdil okolnosti vedúce k jeho uskutočneniu, ako sa vysporiadal s otázkou ochrany dobrej viery žalobcu ako adresáta tohto úkonu, resp. ako v danom prípade posúdil možnosť aplikácie ustanovenia § 41 OZ. Tento záver nie je odôvodnený dostatočne, absentuje v ňom vysporiadanie sa odvolacieho súdu s výkladom uznania dlhu ako jednostranného právneho úkonu podľa § 35 ods. 2 OZ, keď neodôvodnil prečo, na akom základe pri jednostrannosti právneho úkonu uznania dlhu dlžníkom považuje za potrebné, aby k uznávaciemu prejavu žalovaných bol zo strany veriteľa (žalobcu) pripojený prehľad nezaplatených splátok.

40. Rozhodnutie odvolacieho súdu malo ozrejmiť dôvodnosť zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie, a preto malo ozrejmiť skutkové a právne závery takým spôsobom, aby strana sporu nemusela hľadať

odpoveď na pre vec rozhodujúce skutočnosti v rovine dohadov, a aby mohla skutkovo aj právne proti rozhodnutiu argumentovať. Keďže odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu uvedené obsahové náležitosti nemá, možno skonštatovať, že je nepreskúmateľné. Porušením práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu sa strane sporu totiž odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

41. Dovolací súd dospel k záveru, že uvedený nedostatok odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu má za následok dôvodnosť podaného dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, keď dovolateľ dôvodne namietal vadu jeho zmatečnosti, pretože mu týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené realizovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

42. Vzhľadom na zistenie, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí zmatečnosťou (nepreskúmateľnosťou) Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Vzhľadom na výskyt vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, sa dovolací súd už nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní.

43. Ak bolo rozhodnutie odvolacieho súdu zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, dovolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP); v novom rozhodnutí dovolací súd rozhodne aj o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 1 a 3 CSP).

44. Napriek vyššie uvedenému dovolací súd považuje za potrebné dať do pozornosti nasledujúce rozhodnutia najvyššieho súdu:

44.1. V rozhodnutí sp. zn. 4MCdo/1/2007 najvyšší súd skonštatoval, že „uznanie dlhu zákon vymedzuje ako jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi, ktorým dlžník dáva veriteľovi najavo, že svoj záväzok uznáva. Okrem všeobecných náležitostí predpísaných pre právne úkony (§ 34 a nasl. OZ) je na platnosť uznania dlhu potrebná písomná forma, vyjadrenie prísľubu zaplatiť dlh a uvedenie dôvodu dlhu a jeho výšky. Na to, aby písomné uznanie práva dlžníkom malo právne dôsledky uvedené v § 558 OZ (t. j. dôsledky v podobe prerušenia premlčania), je potrebné, aby došlo k uznaniu práva čo do dôvodu, ako aj čo do výšky, pričom ak ide o uznanie práva čo do dôvodu, nemusí byť síce tento dôvod v listine obsahujúcej uznanie práva uvedený vždy výslovne, ale musí byť jednoznačne vyvoditeľný z inej listiny, na ktorú je v listine o uznaní dlhu výslovný odkaz. Taktiež dôvod uznania dlhu nemusí byť v uznávacom prejave uvedený výslovne. Výška dlhu však musí byť vyjadrená tak, aby bola objektívne určiteľná.“

44.2. V rozhodnutí sp. zn. 1MCdo/10/2009 z 25. februára 2010 vyslovil, že „Uznanie záväzku treba kvalifikovať ako jednostranný právny úkon dlžníka, ktorý je adresovaný veriteľovi. Týmto úkonom dlžník uznáva svoj určitý záväzok, čím vlastne potvrdzuje jeho platnosť v čase uznania. Zákon na účinnosť takého uznania predpisuje obligatórne písomnú formu. Zákonným dôsledkom uznania záväzku je právna domnienka (vyvrátiteľná), že záväzok v čase uznania existoval (trval). K takým dôsledkom dochádza aj v prípade, keď právo zodpovedajúce uznanému záväzku v čase uznania bolo už premlčané (§ 407 ods. 4). Všeobecne sa prijíma názor, že uznanie záväzku nespôsobuje zánik pôvodného záväzku a jeho prípadné nahradenie novým záväzkom z dôvodu uznania. Keďže právna domnienka existencie záväzku v čase uznania je vyvrátiteľná, dlžník môže dodatočne namietat, že záväzok v čase jeho uznania už neexistoval (napr. preukáže, že bol splnený).“

44.3. Z rozsudku Najvyššieho súdu SR, zverejneného pod č. R 38/2009 (sp. zn. 3Cdo/79/2005) vyplýva záver, že „uznanie dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka je jednostranným právnym úkonom dlžníka voči veriteľovi, pre ktorý je pod sankciou neplatnosti ustanovená písomná forma. Prejav vôle uznať dlh čo do dôvodu a výšky je určitý a zrozumiteľný, a k je výkladom podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka objektívne pochopiteľný, t. j. ak nevzbudzuje pochybnosti o jeho obsahu.“

45. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.